

İSMET ÖZEL

iozel@yenisafak.com

İade-i itibar

Nâzım Hikmet'e itibarını iade etmek için çalışanlar varmış. Hatta bu çabalar miyânında bir karamame mi ne hazırlanmış. Güya kimi bakanların böyle bir karamameden haberi yokmuş. Kimilerinin imzalamaya gönlü olmadığı rivayet edilen mevhum karamameyi kimileri bakan olsalarmış imzalarlarmış. Miş'li geçmiş kullanıyorum çünkü hem kendimi bu faaliyetlerin pek uzağında hissediyorum ve hem de lehte ve aleyhte çalışanların ne idüğünden hiç haberim olmayan bu faaliyetlerini kendi anlayış dünyamdaki ciddiyetle pek bağdaşır bulmuyorum. Devlet gözündeki Nâzım Hikmet meşruiyet sınırları içinde kabul edilsin, aklansın ve devlet makamları Türkiye'de Nâzım Hikmet yasağı olmadığını ikrar etsin diyenlerle ilgili olarak kafamda cevabının verilmesini beklediğim, biri diğeriyle yakından irtibatlı iki soru var: 1) İstenilen şey her çağın, her yerin sanatına ve sanatçısına duyulan saygının bir parçası, bir uzantısı mıdır? 2) İsteyenler Nâzım Hikmet olduğu gibi, yani nasılsa öyle bir itibara kavuşsun mu istiyor, yoksa Nâzım Hikmet'e iade edilecek itibar bu yolda faaliyet gösterenlerin işlerine geldiği türden bir şey mi olacak?

Ülkemizde insanların birden bire kültür seviyeleri yükseliverdiyse ve Türkiye'de yığınlar halinde şiire duyarlı insan etkinliği doğmuşsa buna bir diyeceğim yok. Haberler hiç de öyle olmadığı yolunda. Bu ülkede şiirdir diye ortaya küstahlık sürüldüğü zaman çok sayıda insan bunu artık yutuyor. Sanatla ve sanatçıyla ilgili tavırlar işkillenip dingildemekle takınılacak türden değildir. Türkiye şimdi kaldırdığı kadar çiğ insanı kaldırabilmiş değildir. Bu ülke kısa bir zaman öncesine kadar neyin şiir olduğu, neyin olmadığı hususunda hassas ölçüye sahip üstün nitelikli insanların yaşadığı bir yerdi. Onlar değil de Ahmet Muhip Dranas'ın Fahriye Abla'dan başka şiir yazmadığını sananlar, Sezai Karakoç'a yıllar sonra Mona Roza'yı sahiplenmeyi icbar edenler mi Nâzım Hikmet'in nereden gelip nerelere uğrayarak nereye gittiğini bilmedikleri itibarını geri getirecek?

Yirmi yedi yıl aradan sonra Türkiye'de Nâzım Hikmet'in ilk kitabı Yön yayınlarından birinci hamur kâğıda basılmış olarak, o günlere göre gösterişli bir biçimde çıktı. Kamuoyuna "KURTULUŞ SAVAŞI DESTANI" adıyla takdim edilen metin gerçekte başında belirtildiği gibi "MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI"nın bir bölümüydü. Bu kitabın Mart 1965 tarihli ilk baskısının 71'inci sayfasında şu mısralar yer alıyor: **Bir şarkı istiyorum / zaferden sonrasına dair / "Kim bilir belki yarın..." / Akif inanmış adam / büyük şair...** Mezkûr metin yıllar boyunca defalarca yayınlandı. Sonraki basımların hiçbirinde "büyük şair" sözü veya mısraı yok. Nâzım Hikmet'i sansüre uğratan ve onun Mehmet Akif hakkında "büyük şair" ibaresini kullanmasına müsaade etmeyenler mi Nâzım Hikmet'e itibarını iade edecek? Daha doğrusu şöyle sormak lâzım: İtibarının iade olunması istenen kişi Mehmet Akif'e büyük şair dememiş bir Nâzım Hikmet midir?

Yeni Safak, 13 Şubat 2001